

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ćwiczenia regionalne - kompleksowe

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Geografia Specjalność GEOGRAFIA OGÓLNA Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 07GRFGOGS.18KP.05848.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe podstawowe
Koordynator zajęć	Andrzej Macias	
Prowadzący zajęcia	Andrzej Macias	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia terenowe: 64, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi cech środowiska geograficznego wybranego regionu.
C2	Przekazanie pogłębionej wiedzy na temat elementów abiotycznych i biotycznych, jak i społeczno-kulturowych omawianego regionu.
C3	Uświadomienie studentom problemów związanych z zagospodarowaniem przestrzennym regionu będącego obszarem ćwiczeń.

Wymagania wstępne

Wiedza ogólnogeograficzna uzyskana w trakcie I i II r. studiów licencjackich oraz umiejętność posługiwania się opracowaniami kartograficznymi.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	prezentuje poszczególne podsystemy środowiska przyrodniczego rozumiejąc jednocześnie jego interakcyjny układ	GRF_K1_W01, GRF_K1_W03, GRF_K1_W04	Esej, Raport
W2	opisuje zróżnicowanie powierzchni Ziemi wybranego regionu pod względem budowy geologicznej, rzeźby terenu oraz zjawisk społeczno-ekonomicznych	GRF_K1_W05, GRF_K1_W06, GRF_K1_W11	Esej, Raport
W3	wyjaśnia zróżnicowanie warunków klimatycznych oraz charakteryzuje przebieg i znaczenie procesów klimatotwórczych wybranego regionu	GRF_K1_W02, GRF_K1_W03, GRF_K1_W04, GRF_K1_W07	Esej, Raport
W4	przedstawia procesy obiegu wody w przyrodzie wybranego regionu i elementy bilansu wodnego w powiązaniu z warunkami geologicznymi, rzeźbą terenu, warunkami klimatycznymi i szatą roślinną	GRF_K1_W02, GRF_K1_W03, GRF_K1_W04, GRF_K1_W08	Esej, Raport
W5	opisuje rozmieszczenie komponentów przyrodniczych środowiska geograficznego wybranego regionu oraz prawidłowości zachodzące pomiędzy nimi w różnych skalach czasowych i przestrzennych	GRF_K1_W02, GRF_K1_W03, GRF_K1_W04, GRF_K1_W10	Esej, Raport
W6	prezentuje różne aspekty ochrony środowiska wybranego regionu, a także potrafi ocenić jej rolę w gospodarowaniu i zarządzaniu środowiskiem	GRF_K1_W03, GRF_K1_W04, GRF_K1_W10	Esej, Raport
W7	przedstawia problemy geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej wybranego regionu	GRF_K1_W14	Esej, Raport
Umiejętności - Student/ka:			
U1	stosuje wybrane metody analizy środowiska geograficznego w oparciu m.in.: o interpretację map topograficznych i tematycznych oraz literaturę fachową	GRF_K1_U01, GRF_K1_U02, GRF_K1_U04, GRF_K1_U08	Esej, Raport
U2	potrafi pracować w zespole	GRF_K1_U15	Esej, Raport
U3	interpretuje i ocenia zjawiska oraz procesy przyrodnicze w układzie regionalnym	GRF_K1_U01, GRF_K1_U05, GRF_K1_U08, GRF_K1_U10	Esej, Raport
U4	posługuje się literaturą naukową dotyczącą tematyki wybranych regionów geograficznych, źródłami elektronicznymi, opracowaniami kartograficznymi	GRF_K1_U01, GRF_K1_U03, GRF_K1_U10, GRF_K1_U17	Esej, Raport
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	ma świadomość samodzielnego poszerzania wiedzy geograficznej i popularyzacji zachowania równowagi ekologicznej w środowisku przyrodniczym	GRF_K1_K01, GRF_K1_K05	Esej, Raport

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Położenie i podział wybranego regionu na tle jednostek fizycznogeograficznych oraz zróżnicowania społeczno-gospodarczego i podziału administracyjnego Polski	W1, W2, U4	Ćwiczenia terenowe
2.	Główne cechy budowy geologicznej i rzeźby wybranego regionu geograficznego	W2, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia terenowe
3.	Procesy geomorfologiczne współcześnie kształtujące rzeźbę regionu i ich wpływ na działalność człowieka	W2, W5, W6, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia terenowe
4.	Funkcjonowanie procesów klimatycznych i hydrologicznych wybranego regionu geograficznego na tle Polski	W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia terenowe
5.	Cechy flory i fauny regionu geograficznego. Obszary prawnie chronione w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem regionu.	W1, W5, W6, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia terenowe
6.	Zmiany i zagrożenia środowiska przyrodniczego regionu geograficznego	W6, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia terenowe
7.	Charakterystyka demografii, osadnictwa oraz gospodarki regionu	W1, W7, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia terenowe
8.	Zróżnicowanie wewnątrzregionalne systemu społeczno-gospodarczego i jego następstwa	W1, W7, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia terenowe
9.	Konsekwencje transformacji gospodarczej oraz integracji europejskiej dla przemian gospodarki regionalnej	W1, W7, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia terenowe

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Pokaz i obserwacja, Praca w grupach, Plener

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Na końcową ocenę składa się przygotowanie i wygłoszenie referatu (20% oceny końcowej) i raportu z przebiegu ćwiczeń terenowych (80% oceny końcowej). Pełna obecność na ćwiczeniach terenowych. Skala ocen: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) – 90,0% punktów i powyżej, 2. dobry plus (db plus; 4,5) – 80,0-89,9% punktów, 3. dobry (db; 4,0) – 70,0-79,9% punktów, 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) – 60,0-69,9% punktów, 5. dostateczny (dst; 3,0) – 50,0-59,9% punktów, 6. niedostateczny (ndst; 2,0) – poniżej 50% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.), 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski, Wyd. Bogucki Wyd. Naukowe
2. Churski P., Herodowicz T., Konecka-Szydłowska B., Perdał R., 2020, Teoretyczny i praktyczny wymiar polityki rozwoju zorientowanej terytorialnie. Studia KPZK. Cykl monografii. T. 9/201. Warszawa.
3. Domański R., 2012: Ewolucyjna gospodarka przestrzenna. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań.
4. Starkel L. (red.), 1999: Geografia Polski. Środowisko przyrodnicze. PWN. Warszawa.
5. Richling A., 2007: Geograficzne badania środowiska przyrodniczego. Wydawnictwo PWN, Warszawa
6. Mojski J. E., 2005: Ziemie polskie w czwartorzędzie. Zarys morfogenezy, PIG, Warszawa.
7. Węclawowicz G., 2018: Geografia ekonomiczna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia terenowe	64
Czytanie wskazanej literatury	11
Przygotowanie pracy pisemnej	5
Przygotowanie raportu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GRF_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych
GRF_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przyjmowania i wyznaczania zadań oraz organizacji pracy pozwalającej na realizację celów związanych z podejmowanymi zadaniami
GRF_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wybierać i stosować różnorodne metody pozyskiwania, gromadzenia, analizy i prezentacji danych dotyczących środowiska geograficznego
GRF_K1_U02	Absolwent/ka potrafi wykorzystać techniki informatyczne oraz stosować matematykę i statystykę do analizy danych
GRF_K1_U03	Absolwent/ka potrafi analizować mapy i inne opracowania graficzne oraz wykorzystać pozyskane informacje do wykonania prezentacji wizualnych
GRF_K1_U04	Absolwent/ka potrafi opracowywać mapy, nanosząc na nie zaobserwowane elementy środowiska geograficznego oraz procesy w nim zachodzące
GRF_K1_U05	Absolwent/ka potrafi ocenić wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze i zagrożenia z tym związane oraz wykonać raport na ten temat
GRF_K1_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i analizować problemy dotyczące zmian środowiska geograficznego i sytuacji społeczno-gospodarczej w skali lokalnej, regionalnej i globalnej na podstawie różnych źródeł informacji
GRF_K1_U10	Absolwent/ka potrafi analizować i opisywać wybrany region lub miejscowość w kontekście warunków środowiska geograficznego
GRF_K1_U15	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole pełniąc w nim różne role
GRF_K1_U17	Absolwent/ka potrafi wykazywać się krytycyzmem i ostrożnością w przyjmowaniu informacji pochodzących z masowych mediów
GRF_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę geografii, jej genezę i rozwój, a także zna jej strukturę wewnętrzną, przedmiot i metody badań; oraz zna miejsce geografii w systemie nauk i jej powiązania z innymi naukami
GRF_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym pojęcia z zakresu geografii i koncepcje dotyczące zróżnicowania przestrzennego zjawisk na powierzchni Ziemi
GRF_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie główne podsystemy przyrodnicze (w tym atmosfera, hydrosfera, litosfera, pedosfera i biosfera) i podsystemy społeczno-ekonomiczne (w tym antroposfera wraz ze środowiskiem społecznym i otoczeniem gospodarczym) środowiska geograficznego, ich własności i wzajemne współzależności
GRF_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym procesy i zjawiska zachodzące w obrębie podsystemów środowiska geograficznego oraz ma wiedzę niezbędną do ich zrozumienia z zakresu innych nauk pomocniczych (w tym fizyki, chemii, astronomii, ekonomii i socjologii)
GRF_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie powierzchni Ziemi pod względem budowy geologicznej oraz rzeźby oraz wyjaśnia je w oparciu o znajomość procesów geologicznych i morfogenetycznych działających w przeszłości i współcześnie
GRF_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie społeczno-kulturowe, gospodarcze i polityczne świata w kontekście różnych dróg rozwoju krajów i regionów, zachodzących procesów integracji i globalizacji oraz uwarunkowań środowiska przyrodniczego
GRF_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie warunków klimatycznych Ziemi oraz ma wiedzę o przebiegu i znaczeniu procesów klimatotwórczych w różnych strefach klimatycznych
GRF_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie procesy obiegu wody w przyrodzie i zna elementy bilansu wodnego w powiązaniu z warunkami geologicznymi, rzeźbą terenu, klimatem i szatą roślinną, a także w aspekcie działalności człowieka w kontekście deficytu wody i zagrożenia powodziowego

Kod	Treść
GRF_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie rozmieszczenie składników przyrodniczych środowiska geograficznego oraz prawidłowości zachodzące pomiędzy nimi (w tym relacje ekologiczne), a także rozumie procesy przemian ekosystemów w różnych skalach czasowych i przestrzennych
GRF_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie rozmieszczenie, struktury i dynamikę ludności i własności sieci osadniczej w różnych skalach przestrzennych, ze względu na uwarunkowania społeczno-gospodarcze i przyrodnicze
GRF_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zasady gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego w skali lokalnej i regionalnej oraz zasady prowadzenia działalności gospodarczej i przedsiębiorczości